

[Gustav Pedersen.]

den at anvende et vist Skøn. Den højtærede Handelsminister har allerede paavist Nødvendigheden af at anvende Skønnet. Jeg tror ikke, det vil være muligt at finde en Ordning, hvor man ikke bliver nødt til at skønne i en Række Tilfælde. I øvrigt mener jeg heller ikke, at nogen af Parterne er interesseret i at faa en Ordning, der ikke gør det muligt at skønne. Til Sælgerne kan der være en Række Hensyn at tage. Der kan være Grund til at give Indrømmelser, dels under Hensyn til de Vilkaar, Varerne købes paa bl. a. med det Formaal at faa nogenlunde ensartede Priser paa Varerne, selv om de er indkøbt paa forskellige Betingelser, og for Købernes Vedkommende kan der være lignende Hensyn at tage, som det ikke vil være muligt at fastlægge ved alt for stive Bestemmelser, der fastsætter en bestemt procentvis Avance eller fastsætter et omfattende Antal Maksimalpriser. Jeg tror, hele denne komplicerede Karakter, som Problemet har, gør det berettiget at sige, at det ikke blot er uhyre vanskeligt, men praktisk talt umuligt at gennemføre en Lov, der beskytter mod uberettigede Prisstigninger i en saadan Form, at Satsen, Avancer eller lignende paa Forhaand er fastlagt i Loven, og naar det ikke er muligt, er der ikke anden Vej at gaa end i nogen Grad at overlade det til Skønnet, dog givende visse Retningslinier for dette Skøn, og disse Retningslinier er jo givet i Lovforslagets § 8, hvor der er fastsat, at man almindeligvis maa regne med, at der ikke maa tages mere, hverken absolut eller procentvis, Avance, end man tog indtil Lovens Gennemførelse, uden at det derfor fastslaas, at den Avance, man tog før Lovforslagets Gennemførelse, i alle Tilfælde vil være at betragte som rimelig.

Der er ingen Grund til at lægge Skjul paa, at en saadan Bestemmelse i mange Tilfælde vil medføre Indtægtsnedgang. Det vil sikkert være det mest sandsynlige, at en Række Virksomheder grundet paa Varemangel vil komme ud for en dalende Omsætning. Hvis nemlig Varemangelen ikke stod for Døren, var Problemet jo heller ikke saa aktuelt, som Tilfældet er, hvad der har givet Anledning til Lovforslagets Fremsettelse. En Forretning, der kommer ud for en Nedgang i Omsætningen, vil i de færreste Tilfælde være i Stand til at ned sætte sine Generalomkostninger med et tilsvarende Beløb, som Avancen falder ved den dalende Omsætning, og vil nødvendigvis komme til at regne med mindre For tjeneste. Til Gengæld er der Anledning til

at understrege, at praktisk talt alle Lønmodtagere gennem andre Love maa resignere, baade hvad deres Købeevne angaar og ved at yde Ofre for at skaffe Beskæftigelse og hindre Inflation. Naar Forholdene nu engang er saa vanskelige og Erhvervs vilkaarene er blevet, som de er, er det naturligt, at ogsaa de selvstændige næringsdrivende for deres Vedkommende maa bringe Ofre.

I Forvejen gælder allerede en Lov vedrørende Prisaftaler. Man kunde selv sagt spørge, om denne Lov ikke var anvendelig til det Formaal, der skal opnaas. Jeg maa imidlertid minde om, at vel var der paa det Tidspunkt, da Loven blev gennemført, visse Omraader, hvor der kortere eller længere Tid herskede Varemangel for enkelte Varegruppers Vedkommende, men det var trods Hensynet til vore Handelsaftaler og trods Valutacentralen et begrænset Antal Varegrupper. Det var ikke saadan, at man kunde regne med, at almindelig Konkurrence efterhaanden var blevet udelukket. Derfor var Problemet med Hensyn til at begrænse Avancen, hvor den havde Tendens til at blive urimelig høj, i første Række et Problem, der vedrørte Prisaftaler gennem trustlignende Virksomheder, Karteller eller andre Sammen slutninger, der eliminerede den frie Konkurrence. Med dette Formaal udarbejdedes Lovforslaget dengang, og det var disse Opgaver, Loven havde Mulighed for at tage op.

Nu, hvor det ikke blot drejer sig om et stort Antal Varegrupper, men truer med at komme til at dreje sig om praktisk talt alle Nødvendighedsartikler, vil denne Lov ikke være tilstrækkelig. Det er nødvendigt at have videregaaende Myndighed til at tage Priser op til Undersøgelse, end Tilfældet er i Loven om Prisaftaler, og det er i første Række nødvendigt under Hensyn til hele Situationen at have et Organ, der kan arbejde hurtigt. I en Tid som den, vi lever i, forberedes de Prisstigninger, som skal søges undgaaet med den foreslaaede Lov, ikke gennem lange forudgaaende Forhandlinger; hvis de kommer, affødes de af en vanskelig Situation, hvor enkelte handlende maaske kan fristes til at udnytte denne Situation til personlig økonomisk Fordel. Ikke mindst derfor er det paakrævet, at det Organ, der skal beskytte Forbrugerne og dermed i Virkeligheden i denne Situation Samfundets Interesser, har fornøden Beføjelse til at gribe ind paa alle de Omraader, hvor det er paakrævet, og har fornøden